

E-book

WBTR
samen bestuur
en toezicht
op orde

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

- ✓ Complex en relevant voor alle besturen van Nederland
- ✓ Neem géén risico met je eigen aansprakelijkheid als bestuurslid
- ✓ Gebruik het WBTR-stappenplan om grip te krijgen op de wet

www.wbtr.nl >

E-book WBTR:

Alle onderwerpen in beeld

De Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Je hebt er misschien al iets over gehoord, maar waar draait deze wet precies om? En welke wettelijke eisen zijn er? Hoe zit het met je hoofdelijke aansprakelijkheid?

In dit e-book hebben we de belangrijkste onderwerpen van de WBTR voor je op een rij gezet. Je leest er in begrijpelijke taal waarom deze wet er is en welke eisen er zijn. Wij helpen je het eenvoudig en volledig te regelen.

Inhoud

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)	4
De wettelijke eisen op een rij	6
Zelf aan de slag	12

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

Wat is de WBTR?

Vanaf 1 juli 2021 geldt de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersoon (WBTR). Die moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het bestuur en toezicht bij stichtingen en verenigingen verbetert. De WBTR geldt voor alle verenigingen en stichtingen. Van grote beroepsorganisaties en goede doelen tot lokale sportverenigingen en kleine hobbyclubs.

Waarom deze wet?

Meer dan duizend keer per jaar gaat er binnen verenigingen en stichtingen wat mis, met grote gevolgen. Soms is sprake van fraude, zelfverrijking, of bewust wanbeheer en soms van onwetendheid. Denk aan financieel geknoei, onoplettendheid van bestuur of verstrengeling van belangen.

De WBTR is er om verenigingen en stichtingen te helpen en te beschermen tegen misstappen. Maar ook om de kwaliteit van het bestuur te verbeteren.

In de wet staan (strengere) regels over het besturen van verenigingen en stichtingen. Door de wet is ook de persoonlijke aansprakelijkheid voor bestuurders en toezichthouders verbreed. Met de nieuwe wet heb je een mooie kans om alles netjes te regelen en je risico op aansprakelijkheid te minimaliseren.

De WBTR gaat over de volgende onderwerpen:

- ✓ Goed bestuur
- ✓ Aansprakelijkheid
- ✓ Tegenstrijdig belang
- ✓ Afwezigheid van bestuursleden
- ✓ Meervoudig stemrecht
- ✓ Toezicht
- ✓ Bindende voordracht (voor verenigingen)
- ✓ Raadgevende stem (voor verenigingen)
- ✓ Ontslag bestuurders (voor stichtingen)
- ✓ Interne borging en statuten

In hoofdstuk 2 'De wettelijke eisen op een rij' geven we toelichting op de hoofdpunten van de WBTR. En we vertellen je waar je op moet letten.

Wanneer moet je aan de wet voldoen?

De wet is al van kracht! De regels gelden vanaf 1 juli 2021. Ben je er nog niet mee aan de slag gegaan? Doe dat dan zo spoedig mogelijk. Ons online stappenplan kan je daarbij helpen. Je leest hier meer over in hoofdstuk 3 'Zelf aan de slag'.

Samen een oplossing bedacht

De WBTR is complex en ingewikkeld voor niet-juristen. Voor veel verenigingen en stichtingen is niet duidelijk hoe ze de nieuwe regels en eisen in praktijk moeten brengen. Gespecialiseerde kennis van een jurist is kostbaar.

Daarom hebben we samen met onze partners (verenigingen en koepels van verenigingen en stichtingen) een praktische vertaalslag gemaakt: een helder online stappenplan en een WBTR-dashboard. Hiermee kun je als stichting of vereniging zelf met de WBTR aan de slag. Zo kun je in een korte tijd en zonder hoge kosten aan de wet voldoen!

De WBTR is onoverzichtelijk en complex! Kijk snel op de laatste pagina's als je wilt weten hoe wij het hebben opgelost.

De wettelijke eisen op een rij

- ✓ Goed bestuur
- ✓ Aansprakelijkheid
- ✓ Tegenstrijdig belang
- ✓ Afwezigheid van bestuursleden
- ✓ Meervoudig stemrecht
- ✓ Toezicht
- ✓ Bindende voordracht (voor verenigingen)
- ✓ Raadgevende stem (voor verenigingen)
- ✓ Ontslag bestuurders (voor stichtingen)
- ✓ Interne borging en statuten

✓ Goed bestuur

De WBTR wil dat besturen van verenigingen en stichtingen aan de slag gaan met 'goed bestuur' en toezicht. En dat ze afspraken maken en die vastleggen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld over integer handelen, democratische besluitvorming, transparantie en het nemen van verantwoordelijkheid etc. Totaal zijn er 9 aandachtsgebieden binnen Goed bestuur. Risicobeheersing voor financiën is de belangrijkste. Voldoe je niet aan de normen van goed bestuur? Dan kan er sprake zijn van onbehoorlijke bestuur, dat tot aansprakelijkheid kan leiden. Dit onderdeel is dus belangrijk.

✓ Aansprakelijkheid

Is er schade ontstaan door het onrechtmatig handelen van je stichting of vereniging? Dan is de stichting of vereniging als rechtspersoon aansprakelijk. Maar let op! Er zijn ook situaties waarin bestuurders of toezichthouders persoonlijk aansprakelijk gesteld kunnen worden. Deze regels zijn er om misbruik van verenigingen en stichtingen door bestuurders tegen te gaan. Met WBTR verklein je de kans dat er wat misgaat.

Aansprakelijkheid bestuursleden

Een bestuurslid van een formele en commerciële vereniging of stichting was altijd al aansprakelijk, ook voordat de WBTR bestond. Maar de wet is strenger geworden. De regels van de WBTR gelden ook voor verenigingen en stichtingen die niet bij de Kamer van Koophandel zijn ingeschreven en voor organisaties zonder commerciële activiteiten. Er zijn hierdoor meer situaties waarin persoonlijke aansprakelijkheid aan de orde kan zijn dan je wellicht zou denken. Zelfs voor daden van een medebestuurder!

De rechter accepteert geen uitspraken meer zoals "dat wisten wij niet". De nieuwe wet WBTR is er namelijk niet voor niets. Door je vereniging of stichting in te richten volgens de WBTR verklein je de kans dat er wat misgaat.

Aansprakelijkheid toezichthouders

Ook een toezichthouder kan persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. Dat is nieuw met de komst van de WBTR. Ook zij zijn nu dus in bepaalde gevallen verantwoordelijk voor het eigen handelen én dat van mede-toezichthouders.

Risico's en bescherming

De toegenomen aansprakelijkheid kan grote persoonlijke gevolgen hebben. Bijvoorbeeld bij financiële transacties. Het is daarom belangrijk om afspraken en verantwoordelijkheden intern goed te bespreken en vast te leggen. Goede en juiste verslaglegging is een van de stappen die je kunt nemen om bestuursleden en toezichthouders tegen aansprakelijkheid te beschermen.

Door de vereniging of stichting in te richten volgens de WBTR verklein je de kans dat er wat misgaat. Je kunt bijvoorbeeld vastleggen dat bij ingrijpende besluiten een advies van een financieel expert wordt ingewonnen.

Een WBTR-abonnement helpt je de kans op aansprakelijkheid te minimaliseren en te voldoen aan de WBTR.

i

✓ Tegenstrijdig belang

Bij bestuursbesluiten moet het belang van een vereniging of stichting altijd voorop staan. Er is sprake van tegenstrijdig belang als je moet kiezen tussen dit belang en je eigenbelang. Tegenstrijdig belang komt vaker voor dan je denkt. Beslissingen die genomen zijn kunnen worden teruggedraaid als dit achteraf blijkt.

De WBTR schrijft voor dat bestuurders bij tegenstrijdig belang niet mee mogen vergaderen en beslissen over dat besluit.

Een WBTR-abonnement helpt je intern goede afspraken te maken over tegenstrijdig belang.

i

✓ Afwezigheid bestuursleden

Een vereniging of stichting moet altijd bestuurbaar blijven. Daarom eist de WBTR een regeling in de statuten over 'belet en ontstentenis' van bestuurders en toezichthouders. Belet betekent dat iemand voor langere tijd afwezig is, bijvoorbeeld door ziekte of schorsing. Bij ontstentenis is een bestuurder niet meer in functie, bijvoorbeeld door ontslag of overlijden. Hoe vindt besluitvorming plaats als niet alle, of zelfs helemaal geen bestuursleden aanwezig zijn?

Dit onderwerp moet zelfs in de statuten worden opgenomen. Bespreek dus binnen je vereniging of stichting hoe je wilt omgaan met situaties van afwezigheid van bestuursleden. Neem de regeling daarna op in de statuten.

Een WBTR-abonnement helpt je op weg met handige praktijkvoorbeelden over afwezigheid van bestuursleden en met standaarddocumenten.

i

✓ Meervoudig stemrecht

Bij meervoudig stemrecht kan een bestuurslid meer dan één stem uitbrengen. Dat mag volgens de WBTR, maar een bestuurslid mag niet zoveel stemmen hebben dat hij of zij alleen besluiten kan nemen. Het is dus niet toegestaan dat één persoon meer stemmen heeft dan 50% van alle stemmen. Controleer de statuten op dit punt en pas ze zo nodig aan. Dit is vooral aan de orde wanneer een bestuurslid meer stemmen mag uitbrengen of een doorslaggevende stem heeft.

Een WBTR-abonnement helpt je goede afspraken te maken over meervoudig stemrecht.

✓ Toezicht

Duidelijker vastleggen van de taken en verantwoordelijkheden van toezichthouders is één van de doelen van de WBTR. Er zijn daarom nieuwe regels gekomen voor de verdeling van uitvoerende en toezichthoudende taken binnen verenigingen en stichtingen.

Een one-tier board

Een one-tier board is een bestuursmodel met één bestuur (ook wel monistisch bestuursmodel genoemd). In het bestuur zitten zowel uitvoerende als niet-uitvoerende bestuurders. Het bestuur opereert samen en op hetzelfde niveau. De niet-uitvoerende bestuurders hebben hier eenzelfde soort functie als een raad van toezicht.

Een two-tier board

Bij een two-tier board is er een bestuur met daarnaast een raad van commissarissen of raad van toezicht. Je hebt hier dus aparte toezichthouders buiten het dagelijks bestuur om.

Bij beide bestuursmodellen is het belangrijk om goed vast te leggen wie welke taak heeft. En wat de bevoegdheden, rechten en plichten van de verschillende bestuursleden zijn. Bij het one-tier model moeten sommige taken bijvoorbeeld verplicht bij niet-uitvoerende bestuurders liggen, zoals het voorzitterschap.

Toezicht is niet verplicht maar als je het hebt of als je het wilt inrichten dan moet je dat wel doen volgens de regels.

Een WBTR-abonnement helpt je op weg met het werkboek 'toezicht' en met handige voorbeelddocumenten.

✓ Bindende voordracht (voor verenigingen)

Als er een nieuw bestuurslid moet worden benoemd, kan het bestuur een kandidaat voordragen aan de leden. De WBTR stelt dat de voordracht van maar één kandidaat vanzelf de benoeming van die kandidaat betekent. Dat heet een bindende voordracht. Er zijn diverse details op dit onderdeel van toepassing.

Een WBTR-abonnement helpt je goede afspraken te maken over bindende voordracht.

✓ Raadgevende stem (voor verenigingen)

Volgens de WBTR kan een bestuur bij een Algemene Ledenvergadering (ALV) aan de leden een advies geven. Ook mag het bestuur reageren op een besluit van de leden. Dit heet in de wet een raadgevende stem. Hiermee verplicht de WBTR verenigingen om alle meningen en belangen aan bod te laten komen voordat een besluit wordt genomen.

Een WBTR-abonnement helpt je op weg interne afspraken vast te leggen over raadgevende stem.

✓ Ontslag bestuurders (voor stichtingen)

Stichtingen hebben geen leden en vaak ook geen raad van toezicht die de bestuurders kan ontslaan. Daarom kan een bestuurder van een stichting door de rechtbank worden ontslagen op verzoek van het Openbaar Ministerie of een betrokken persoon. De WBTR biedt die mogelijkheid.

Ontslag bestuurders in loondienst

Ben je als bestuurder of toezichthouder in dienst van een stichting op basis van een arbeidsovereenkomst? Dan kun je sinds de invoering van de WBTR na ontslag geen herstel van deze arbeidsovereenkomst meer vragen bij de rechter.

Een WBTR-abonnement helpt je bij het maken van afspraken mocht onverhoopt ontslag van bestuurders aan de orde zijn.

✓ Interne borging en statuten

Heb je het WBTR-stappenplan doorlopen en afspraken (in het werkboek) vastgelegd? Dan is het belangrijkste werk gedaan om aan de WBTR te voldoen. Vergeet echter niet de gemaakte afspraken intern goed te borgen! Leg afspraken en besluiten vast. Bijvoorbeeld in het bestuurs- of huishoudelijk reglement. En zorg voor een goede verslaglegging van bestuursbesluiten. Die beschermt bestuursleden en toezichthouders tegen aansprakelijkheid.

Statuten aanpassen

Het is aanbevolen om bestaande statuten te laten aanpassen zodat ze aansluiten bij de WBTR.

Een WBTR-abonnement helpt je met standaard-statuten, door een notaris opgesteld. Hierin zijn opties opgenomen die je kunt gebruiken, passend bij de situatie van je vereniging of stichting.

WBTR behoeft blijvende aandacht

De WBTR blijft continu je aandacht vragen. Je zult bijvoorbeeld regelmatig de gemaakte afspraken moeten bekijken en controleren. Sluiten ze nog aan op jullie situatie? Zo niet, bespreek ze dan opnieuw en leg de veranderingen vast.

Ons WBTR-dashboard kan je hier goed bij helpen met handige 'to-do'-lijsten en herinneringen. Ook kun je ons stappenplan goed gebruiken als inwerkprocedure voor nieuwe bestuursleden.

Zelf aan de slag

Je kunt eenvoudig zelf aan de WBTR voldoen met behulp van ons online stappenplan en dashboard. Je doorloopt de stappen in 3 uur en kunt daarna het overzicht op de WBTR-verplichtingen blijven beheren in het dashboard.

Helder online stappenplan

Ons online stappenplan helpt je om goed bestuur en toezicht binnen jouw vereniging of stichting te organiseren. We begeleiden je stap voor stap langs alle eisen van de WBTR. Per thema bespreken we wat wordt verlangd (en wat is veranderd sinds de komst van de wet).

We helpen je op weg om zelf aan de wettelijke eisen te voldoen. Daar hebben onze juristen handige werkboeken voor gemaakt, met voorbeeldteksten en standaardstatuten in begrijpelijke taal. Zo kun je als bestuurder eenvoudig aan de WBTR voldoen.

10 punten stappenplan, klaar in 3 uur!

- 1 Uitleg over de WBTR
- 2 Goed bestuur
- 3 Aansprakelijkheid
- 4 Tegenstrijdig belang
- 5 Afwezigheid bestuursleden
- 6 Meervoudig stemrecht
- 7 Toezicht
- 8 Bindende voordracht (voor verenigingen) of ontslag bestuurder door de rechter (stichtingen)
- 9 Raadgevende stem (verenigingen) of ontslag bestuurder in loondienst (stichtingen)
- 10 Interne borging en statuten

Met een WBTR-abonnement voldoe je snel aan de wettelijke eisen:

Welkom bij het WBTR stappenplan. Ik help je op weg!

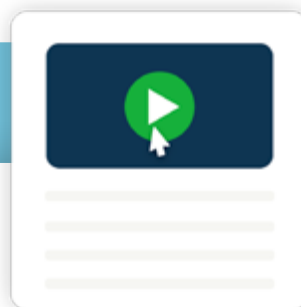
Hulp van experts

Maak een vliegende start tijdens een online startsessie van een uur. Een expert helpt je op weg met het stappenplan.

Blijvend aandacht voor WBTR

De WBTR blijft continu je aandacht vragen. In het dashboard bewaar je het overzicht op de WBTR-verplichtingen met handige 'to-do'-lijsten en herinneringen.

Helder online stappenplan

Ons online stappenplan helpt je om goed bestuur en toezicht binnen jouw vereniging of stichting te organiseren.

Kant-en-klaar documenten

Onze juristen hebben handige werkboeken voor je opgesteld, met voorbeeldteksten en standaardstatuten in begrijpelijke taal.

Compleet overzicht via het dashboard

Het WBTR-dashboard geeft je een blijvend overzicht op de WBTR en op andere bestuurlijke activiteiten. Je vindt er de werkboeken uit het online stappenplan terug. En je kunt er eigen documenten aan toevoegen, zoals notulen.

Daarnaast vind je er een overzicht van alle bestuurlijke taken die door het jaar heen moeten gebeuren. 'To-do'-lijsten en herinneringen helpen je deze taken goed te organiseren. En je kunt medebestuurders aan het dashboard toevoegen zodat je samen het overzicht kan blijven bewaren op de WBTR. Zo heb je alles overzichtelijk op één plek geregeld!

Ondersteuning

Juridische helpdesk

Kom je ergens niet uit of heb je een vraag over de WBTR? Wij helpen je graag verder. Onze helpdesk is binnen het WBTR-programma gratis te raadplegen en zelfs (eenvoudige) juridische ondersteuning is inbegrepen!

Je kunt met ons bellen (088-5398608) of e-mailen naar info@wbtr.nl

Gratis ondersteuning via startsessies

Tijdens een online startsessie van een uur helpt een expert je op weg met het stappenplan. Deelname is kosteloos, maar meld je vooraf wel even aan. De data en tijden vind je op wbtr.nl/helpcenter/webinars

Ervaringen van anderen

We hebben al 5.134 (kleinere) verenigingen en stichtingen geholpen om aan de wet voldoen.

“Ik ben heel blij dat er nu standaard statuten in het stappenplan zitten.”

Dick Koomen

Penningmeester van de Stichting Stoomtrein Goes-Borsele

“Een goed hulpmiddel bij overdracht aan nieuwe bestuursleden.”

Jan Vrins

Secretaris van de Delftse Sportvereniging Full Speed

“Fijn dat er al veel teksten als voorbeeld zijn uitgeschreven.”

Maria van Lieshout

Bestuurslid bij turnvereniging Someren

“Dit stappenplan is superhandig voor de WBTR.”

Ton Mesker

Secretaris van kanovereniging Dolfijnen in Harderwijk

“Dit stappenplan zet je aan het denken.”

Steven Berends

Voorzitter van wielersportvereniging De Peddelaars

Zó ga je aan de slag met WBTR

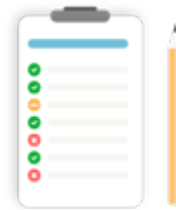
Kies je abonnement

Kies het abonnement dat bij je past.

Startsessie met een expert

We helpen je op weg bij het zetten van de eerste stappen.

Aan de slag met het online stappenplan

In 10 stappen voldoen aan de WBTR. Klaar in drie uur!

Je WBTR op één plek geregeld

In het dashboard bewaar je het overzicht op de WBTR-verplichtingen.

[Kies je abonnement >](#)

Een compleet pakket

- ✓ Online Stappenplan. Met alle onderdelen van de wet. Zo weet je zeker dat je alles doet wat moet.
- ✓ Keus uit uitlegvideo's of teksten bij iedere stap
- ✓ Kant-en-klare invulformulieren
- ✓ **NIEUW!** Standaard statuten voor verenigingen en stichtingen nu inbegrepen
- ✓ Voorbeelden van juridische documenten
- ✓ Inclusief juridische ondersteuning bij vragen
- ✓ Gratis updates en nieuwsberichten
- ✓ Helpdesk (bereikbaar op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur)

In één oogopslag

- ✓ **Vertaalt verplichtingen in heldere taal**
- ✓ **Neemt je stap voor stap mee**
- ✓ **Geeft aan op welke wijze je de verplichting kunt invullen**
- ✓ **Via invulformulieren leg je zaken vast**

Kies je abonnement

Ga direct zelf aan de slag in het WBTR-dashboard met het online stappenplan.
 We begeleiden je in 3 uur tijd stap voor stap langs alle eisen van de WBTR.
 Zo kun je eenvoudig aan de WBTR voldoen.

Kies het abonnement dat bij je past op wbtr.nl

Ben je aangesloten bij een koepelorganisatie?

Kijk op wbtr.nl/partners of jouw koepelorganisatie een van onze partners is, want leden van partners krijgen 50% korting op een WBTR.nl-abonnement. Gebruik de kortingscode bij je aanvraag op WBTR.nl

Ben je actief in de sport-, zorg- of cultuursector?

Dan kun je bij je aanvraag op WBTR.nl onderstaande generieke kortingscodes gebruiken. Je krijgt dan 50% korting op een WBTR.nl-abonnement.

Sector	Kortingscode
Sport:	SPORTWBTR
Zorg:	ZORGWBTR
Cultuur:	CULTUURWBTR

© 2022 WBTR, alle rechten voorbehouden.

Dit e-book én het WBTR-stappenplan is een initiatief van: [De Nederlandse Associatie](#) en [IVBB](#).